
Euroopa Liidu

kohtuasjade kokkuvõte

OKTOOBER

2025

Kohtuasjad, kus Eesti on esitanud seisukoha:

- **C-589/24**: Almirall (kohtujuristi ettepanek — apteegi enda toodetud ravimi tootmis- ja müügiluba)
- **C-118/24**: Laboratoires Eurogenerics ja Theramex France (kohtujuristi ettepanek — geneerilise ravimi müügiluba)
- **C-440/24 P ja C-441/24 P**: Lāti vs. Aven ja Fridman (kohtujuristi ettepanek — piiravad meetmed)
- **C-282/24**: Polismyndigheten (eelotsus — hankelepingu muutmine)
- **C-398/24**: Pome (eelotsus — kohtualluvuse kokkuleppe kehtivus)

Olulisemad EL Kohtu lahendid:

- **C-284/24**: Criminal Injuries Compensation Tribunal jt (eelotsus — hüvitise maksmine kuriteoohvrile)
- **C-416/24 ja C-417/24**: On Air Media Professionals jt (eelotsus — tõlkeviga määruses, riigiabi tagasinõudmine)
- **C-80/24**: Zwrotybankowe.pl (eelotsus — tarbija nõude loovutamine)
- **C-682/23**: E.B. (eelotsus — kohtualluvuse kokkuleppe kehtivus nõude loovutamise korral)
- **C-500/24**: Grupo Massimo Dutti (eelotsus — kauba tolliväärtus)

Kohtuasjad, kus Eesti on esitanud seisukoha:

C-589/24: Almirall (kohtujuristi ettepanek – apteegi enda toodetud ravimi tootmis- ja müügiluba)

Kohtujuristi ettepanek, 9. oktoobril 2025

Almirall on rahvusvaheline ravimiettevõtja, kes muu hulgas valmistab ja turustab psoriaasi raviks kasutatavat ravimit Skilarence, milleks tal on müügi- ja tootmisluba. Äriühing Infinity valmistas ja müüs oma apteegis teist psoriaasi raviks kasutatavat ja sama toimeainet sisaldavat ravimit Psorinovo, ilma et tal oleks selle ravimi müügi- ja tootmisluba. Almiralli ja Infinity vahel tekkis erimeelsus, kui palju on Infinityl lubatud Psorinovot ilma müügi- ja tootmisloata valmistada ja müüa, kuivõrd Madalmaade õiguses peab seeriaviisiliste ravimite valmistamine ja väljastamine toimuma „väheses koguses“.

Madalmaade kohus küsis Euroopa Kohtult, kas direktiivi 2001/83 (inimtervishoius kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta) arvestades on liikmesriigil õigus apteekides valmistatud ravimitele müügi- ja tootmisloa kohustust kehtestades arvesse võtta kvantitatiivset tingimust (valmistatavate ravimite arvu) ning näha selliste apteegis valmistatud ravimite jaoks ette kehtiv müügi- ja tootmisloa kohustus.

Kohtujurist Szpunar asus seisukohale, et seeriaviisilised ravimid on sõnaselgelt selle direktiivi kohaldamisalast välja jäetud ning seega ei ole selle direktiiviga põhimõtteliselt vastuolus see, kui liikmesriigid võtavad selle tegevuse kohta vastu riigisiseseid õigusnormid. Samas peavad sellised riigisiseseid õigusnormid olema kooskõlas liidu õigusega liikmesriikidele kehtestatud nõuetega. Eeskätt ei tohi selliste õigusnormide kohaldamine ühelt poolt ohustada direktiiviga taotletavaid eesmärke. Teiselt poolt peab see olema kooskõlas aluslepingute ja eeskätt kaupade vaba liikumisega.

Kokkuvõttes tegi kohtujurist kohtule ettepaneku, et **direktiiviga 2001/83 ei ole vastuolus sellised riigisiseseid õigusnormid, mis vabastavad seeriaviisilised ravimid müügiloa ja tootmisloa saamise kohustusest tingimusel, et apteegi teenindatavate patsientide arv kuus ei ületa arvilise kriteeriumi abil kindlaks määratud läve.**

Kohtujuristi ettepanek ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Kohtujuristi ettepanek on kättesaadav [siit](#).

C-118/24: Laboratoires Eurogenerics ja Theramex France (kohtujuristi ettepanek – geneerilise ravimi müügiluba)

Kohtujuristi ettepanek, 23. oktoobril 2025

Euroopa Komisjon andis 2003. aastal müügiloo ravimile Forsteo, mis on osteoporoosi raviks näidustatud bioloogiline ravim. 2019. aastal esitas äriühing Biogaran taotluse müügiloo saamiseks lihtsustatud korras. Biogaran soovis müügiluba keemilise sünteesi teel saadud Forsteo geneerilisele ravimile Teriparatide Biogaran, määrates detsentraliseeritud menetluses võrdlusliikmesriigiks Saksamaa ja üheks asjaomaseks liikmesriigiks Prantsusmaa. Detsentraliseeritud menetluse tulemusena andis Prantsusmaa riiklik ravimite ja tervisetoodete ohutuse amet 2020. aasta otsusega ravimile Teriparatide Biogaran müügiloo ja määratles selle ravimi Forsteo geneerilise ravimina. Kaks Prantsuse laboratooriumi pöördusid kohtusse ja palusid selle otsuse tühistada.

Prantsusmaa kohus küsis Euroopa Kohtult esiteks, kas liikmesriigi (mis ei ole võrdlusliikmesriik) kohus on pädev kontrollima, kas detsentraliseeritud menetlus viidi läbi kooskõlas direktiivi 2001/83/EÜ (inimintervishoius kasutatavaid ravimeid käsitlevad ühenduse eeskirjad) sätetega. Teiseks soovis Prantsusmaa kohus teada, kas direktiivi 2001/83/EÜ järgi võib keemilisele ravimile müügiloo anda direktiivis ette nähtud lihtsustatud korras, kui selle originaalravim on bioloogiline ravim.

Kohtujurist selgitas, et taotleja, kes soovib geneerilist ravimit turule viia, ei ole direktiivi 2001/83/EÜ järgi kohustatud tegema prekliinilisi katseid ega kliinilisi uuringuid, vaid võib selle asemel viidata nende katsete ja uuringute olemasolevatele tulemustele, mis puudutavad asjaomast originaalravimit. Seega, kui ilmneb, et ravimit peeti ekslikult geneeriliseks ravimiks, tähendab see, et see on viidud turule lihtsustatud korras, samas kui mõned selle tõhususe ja ohutuse tõendamiseks vajalikud asjaolud on jäetud õigusvastaselt arvesse võtmata. See omakorda tähendab võimalikku tõsist ohtu rahvatervisele. Seetõttu leidis kohtujurist esimesele küsimusele vastates, et **liikmesriikide kohtutel peab olema võimalus kontrollida, kas geneerilise ravimi mõistet on õigesti kohaldatud, sest see aitab kaasa rahvatervise kaitse eesmärgile.**

Seejärel selgitas kohtujurist, et liidu õigus ei nõua, et geneerilisel ravimil, mille jaoks müügiluba taotletakse, oleks originaalravimiga identne molekulaarstruktuur. Bioloogilise originaalravimi mikroheterogeensusest tingitud võimalik erinevus, kui see peaks olema tõendatud, ei välista järelikult automaatselt lihtsustatud korra kohaldatavust niisuguses olukorras, kus geneeriline ravim on keemilise sünteesi teel saadud ravim. Seega vastas kohtujurist teisele küsimusele, et **keemilisele ravimile, mille originaalravimiks on bioloogiline ravim, võib anda müügiloo lihtsustatud korras, kui on täidetud kõik direktiivis sätestatud tingimused selle keemilise ravimi käsitamiseks originaalravimi geneerilise ravimina.**

Kohtujuristi ettepanek ei ole kohtule siduv.

Kohtujuristi ettepanek on kättesaadav [siit](#).

C-440/24 P ja C-441/24 P: Lāti vs. Aven ja Fridman **(kohtujuristi ettepanek – piiravad meetmed)**

Kohtujuristi ettepanek, 30. oktoobril 2025

Läti Vabariik palus tühistada Üldkohtu 10. aprilli 2024. aasta otsused (T-301/22 ja T-304/22), millega Üldkohus tühistas Petr Aveni ja Mikhail Fridmani lisamise Euroopa Liidu piiravate meetmete nimekirja. Aven ja Fridman olid nimekirja lisatud muudetud otsuse 2014/145 ja määruse 269/2014 kriteeriumide a (Ukraina territoriaalset terviklikkust ohustavate tegevuste või poliitika toetamine) ja d (Venemaa otsustajate materiaalne toetamine või nende tegevusest kasu saamine) alusel. Läti väitis, et Üldkohus tõlgendas kohtupraktikat valesti, moonutas EL Nõukogu esitatud tõendeid ning rikkus õigusnormi kriteeriumide a ja d kohaldamisel. Läti leidis, et Üldkohus jättis arvesse võtmata konteksti, et Venemaa ei ole õigusriik ning sealsed oligarhid on oma edu saavutanud režiimi toel, samuti et Venemaa tegevus oli pikalt ette valmistatud.

Euroopa Kohtu kohtujurist Biondi leidis, et **kõik väited on vastuvõetavad, kuid sisult põhjendamatud, mistõttu Läti apellatsioonkaebused tuleb rahuldamata jätta**. Kohtujurist rõhutas, et tõendite hindamisel tuleb arvestada konteksti, kuid see ei saa asendada konkreetseid tõendeid. On enam kui tõenäoline, et Aven ja Fridman saavutasid oma majandusliku edu Venemaa režiimi ja seega ka Putini toetamise abil. **Siiski ei võimalda kriteeriumide sõnastus üksnes nende isikute staatusest oligarhina järeldada Venemaa režiimi toetust. Kriteerium d ei kata pelka võimaliku kasu saamist, vaid nõuab individuaalse kasu tõendamist**. Kui ükski nimekirja lisamise alus ei ole iseseisvalt põhjendatud, ei muutu järeldus ka nende koos kaalumisel. Läti argument, et Venemaa ei ole õigusriik, oli arusaadav, kuid nõukogu oleks pidanud seda väidet tõendama.

Samuti leidis kohtujurist, et konteksti arvessevõtmine ei muuda asjaolu, et osa tõendites viidatud sündmusi toimus enne Krimmi annekteerimist ja Ukraina destabiliseerimist, mistõttu neid ei saa arvesse võtta. **Varasemate sündmuste arvestamiseks peab olema tõendatud järjepidevus ühelt poolt asjaomase varasema olukorra ja teiselt poolt praeguse olukorra vahel**. Kriteerium d viitab olevikule ja nõuab individuaalse kasu tõendamist, vastasel juhul kattuks see kriteeriumiga g.

Viimaks leidis kohtujurist, et **Üldkohus ei rikkunud õigusnormi, kui ta ei pidanud asjaolu, et isikud ei olnud end Venemaa režiimist distantseerunud, režiimi toetuseks**. Distantseerumise puudumist võib arvesse võtta, kuid see ei ole samaväärne toetuse avaldamisega, eriti arvestades eriarvamuste jõhkrat mahasurumist režiimis. Aveni osalemine 24. veebruaril 2022. aastal Kremli toimunud kohtumisel võiks olla asjakohane, kuid seda ei mainitud vaidlustatud aktide põhjendustes.

Kohtujuristi ettepanek ei ole kohtule siduv.

Kohtujuristi ettepanek (prantsuse keeles) on kättesaadav [siit](#).

C-282/24: Polismyndigheten (eelotsus – hankelepingu muutmine)

Euroopa Kohtu otsus, 16. oktoobril 2025

Rootsi politseiamet (hankija) korraldas pukseerimisteenuste osutamiseks riigihanke, mille raames tuli pakkumusi hinnata madalaima pakutud hinna kriteeriumi alusel, ja sõlmis raamlepingud kahe teenuseosutajaga. Järgmisel aastal leppis hankija nende kahe teenuseosutajaga kokku, et

raamlepingute tasustamistingimusi muudetakse. Muudatuste tulemusel vähenes raamlepingute kogumaksumus väga vähe.

Rootsi konkurentsiamet taotles hankijale riigihanke-eeskirjade rikkumise eest trahvi määramist, kuna konkurentsiameti hinnangul oleks lepingute muutmisele pidanud eelnema uus hankemenetlus. Rootsi kohus küsis Euroopa Kohtult, kas riigihanke raamlepingu tasustamismudeli muutmist, mis muudab lepingu kogumaksumust väga vähe, tuleb pidada raamlepingu üldise olemuse muutmiseks direktiivi 2014/24 (riigihangete kohta) tähenduses.

Euroopa Kohus märkis, et mõiste „raamlepingu üldise olemuse muutmine“ hõlmab üksnes kõige olulisemaid sisulisi muudatusi, mis toovad kaasa raamlepingu eseme või liigi olulise muutmise või raamlepingu tasakaalu põhjaliku muutuse, mistõttu võib neid pidada ulatuselt niisuguseks, et nende tulemusel kujundatakse raamleping tervikuna ümber. Seega üksnes asjaolu, et muudatus oleks võinud mõjutada raamlepingu esialgse hankemenetluse tulemust, ei ole iseenesest piisav tuvastamiseks, et muudatus muudab raamlepingu üldist olemust.

Samas leidis Euroopa Kohus, et ei saa täielikult välistada, et erandlikel asjaoludel võib tasustamismudeli muutmine, mis toob kaasa raamlepingu kogumaksumuse väga väikese muutmise, viia raamlepingu tasakaalu põhjaliku muutuseni ja seega muuta raamlepingu üldist olemust. Näiteks on nii see juhul, kui asjaomases raamlepingus ette nähtud tasustamismudeli muutmine toob kaasa raamlepingu ülesehituse täieliku muutmise, mistõttu pakkujad, kellega raamleping sõlmiti, asetatakse selgelt soodsamasse olukorda kui see, mis oleks tulenenud algselt kokku lepitud tasustamismudeli kohaldamisest. Seda peab Euroopa Kohtu sõnul kontrollima liikmesriigi kohus, võttes arvesse kõiki asjasse puutuvaid asjaolusid.

Kokkuvõttes otsustas Euroopa Kohus, et madalaima hinna kriteeriumi alusel sõlmitud riigihanke raamlepingus tasustamismudeli muutmist, mille puhul muudetakse kindlasummaliste ja muutuvate hindade vahelist tasakaalu ja kohandatakse hinnataset määral, mis muudab lepingu kogumaksumust väga vähe, ei tule pidada raamlepingu üldise olemuse muutmiseks selle sätte tähenduses, välja arvatud juhul, kui raamlepingu tasustamismudeli muutmine toob kaasa raamlepingu tasakaalu põhjaliku muutuse.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-398/24: Pome (eelotsus – kohtualluvuse kokkuleppe kehtivus)

Euroopa Kohtu otsus, 30. oktoobril 2025

Põhikohtuasja hageja ja kostja elasid Portugalis ja omandasid seal 2022. aasta mais kaasomanikena võrdsetes osades korteri. 2022. aasta augustis leppisid hageja ja kostja kokku, et hageja annab oma ½ suuruse kaasomandi osa korterist kostja omandisse ja kostja tunnistab ½ suuruse osa saamise eest hageja ees võlga 150 000 eurot. Pooled leppisid kokku, et kokkuleppele kohaldatakse Eesti

materiaalõigust ning et kokkuleppega seotud vaidlused lahendatakse Eesti kohtus. 2023. aasta oktoobris esitas hageja Eesti kohtusse hagi võla sissenõudmiseks kostjalt.

Määruse nr 1215/2012 (Brüsseli Ia määrus) artikli 25 lõike 1 kohaselt on vaidluse lahendamiseks pädev liikmesriigi kohus, milles pooled on kokku leppinud, **välja arvatud juhul, kui kokkulepe on sisulise kehtivuse poolest asjaomase liikmesriigi õiguse kohaselt tühine**. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) § 104 lõike 1 kohaselt aga võib kohus kohtualluvuse kokkuleppe korral asja läbi vaadata juhul, kui vaidlus on seotud mõlema poole majandus- või kutsetegevusega.

Käesoleval juhul ei olnud vaidlus seotud poolte majandus- või kutsetegevusega. Riigikohus soovis seetõttu Euroopa Kohtult sisuliselt teada, kas Eesti õiguses kehtestatud tingimus, mille kohaselt on füüsiliste isikute sõlmitud kohtualluvuse kokkulepe kehtiv üksnes siis, kui vaidlus on seotud poolte majandus- või kutsetegevusega, on „sisulise kehtivuse poolest tühisuse“ alus Brüsseli Ia määruse tähenduses.

Euroopa Kohus selgitas, et mõiste „sisulise kehtivuse poolest tühine“ viitab lepingulist suhet mõjutada võivatele tühisuse üldistele alustele, st eelkõige puudustele tahteavalduses, nagu eksimus, ebaaus käitumine, vägivald või teovõimetus. Kuna TsMS § 104 lõikes 1 sätestatud tingimus ei kuulu selliste üldiste tühisuse aluste hulka, **siis ei kuulu selline tingimus „sisulise kehtivuse poolest tühisuse“ aluste hulka Brüsseli Ia määruse tähenduses**. Seda tõlgendust toetavad määruse eesmärgid, milleks on austada poolte autonoomiat ja suurendada erandlike kohtualluvuse kokkulepete tõhusust. Euroopa Kohtu hinnangul satuks Brüsseli Ia määrusega tagatud õiguskindlus ohtu, kui liikmesriigi seadusandjal oleks võimalik kehtestada täiendavaid, kohtualluvuse kokkulepetele omaseid kehtivuse tingimusi, mis on eelkõige seotud asjaomaste poolte tegevuse laadiga. Seega võib Euroopa Kohtu otsusest sisuliselt järeldada, et põhikohtuasjas esitatud hagi allub Eesti kohtule.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

Olulisemad EL Kohtu lahendid:

C-284/24: Criminal Injuries Compensation Tribunal jt (eelotsus – hüvitise maksmine kuriteoohvrile)

Euroopa Kohtu otsus, 2. oktoobril 2025

LD langes Dublinis vägivaldse kuritegeliku rünnaku ohvriks. Ta sai ründe tõttu raske silmavigastuse ning muid vigastusi lõualuu, vasaku õla, vasaku käe, vöökoha ja rindkere piirkonda. Lisaks kannatas ta psühholoogiliste häirete ja ärevuse all. Pärast ründe tagajärjel töölt puudumist ütles LD tööandja üles tema töölepingu. LD esitas Iiri ohvrite hüvitamisskeemi alusel kohtusse hüvitamistaotluse. Kohus määras LD-le hüvitiseks 645,62 eurot. Hüvitissumma detailse jaotuse kohaselt hõlmas LD-le määratud summa juhiloa väljavahetamisega, prillide väljavahetamisega, ravimite ostmisega, haiglaraviga ja transpordiga seotud kulusid. LD esitas seepeale kaebuse ja väitis, et rikutud on liidu õigust, sest talle ei hüvitatud mittevaralist kahju valu ja kannatuste eest.

Direktiivi 2004/80/EÜ (mis käsitleb kuriteoohvritele hüvitise maksmist) kohaselt peavad kõik liikmesriigid tahtlike vägivallakuritegude ohvrite jaoks looma hüvitisskeemi, mis tagab õiglase ja asjakohase hüvitise. See hüvitisskeem täiendab hüvitist, mida ohvrid võivad deliktilise vastutuse alusel kuriteo toimepanijalt saada. Iirimaa kohus esitas seetõttu Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse, milles soovis sisuliselt teada, kas direktiiviga 2004/80 on vastuolus Iirimaa riigisisene tahtliku vägivallakuriteo ohvrite hüvitisskeem, mis põhimõtteliselt välistab mittevaralist kahju puudutavas osas ohvrite valu ja kannatuste eest hüvitise maksmise.

Euroopa Kohus tuletas meelde, et direktiiv 2004/80 võeti vastu, kuna ohvritel ei õnnestu sageli kuriteo toimepanijalt hüvitist saada. Direktiiviga 2004/80 ette nähtud hüvitis ei pea vastama kahjuhüvitisele, mida kohus saab tahtliku vägivallakuriteo ohvrile selle teo toimepanijalt välja mõista. Järelikult ei pea direktiiviga 2004/80 ette nähtud hüvitis tingimata tagama kuriteoohvrile tekitatud varalise ja mittevaralise kahju täielikku hüvitamist. Siiski saab hüvitist pidada õiglaseks ja asjakohaseks üksnes siis, **kui see kompenseerib piisaval määral kuriteoohvrile tekitatud kahju**. Selliseks kahjuks on ka mittevaraline kahju, sealhulgas valu ja kannatuste tõttu tekkinud kahju. Seega jõudis Euroopa Kohus järeldusele, et **direktiiviga 2004/80 on vastuolus riigisisene hüvitisskeem, mis põhimõtteliselt välistab mittevaralist kahju puudutavas osas ohvrite valu ja kannatuste eest hüvitise maksmise**.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-416/24 ja C-417/24: On Air Media Professionals jt (eelotsus – tõlkeviga määruses, riigiabi tagasinõudmine)

Euroopa Kohtu otsus, 9. oktoobril 2025

Komisjoni määrusega nr 651/2014 (millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks) nähakse ette üldine grupierand, mis tähendab, et teatud riigi antud toetust loetakse siseturuga kokkusobivaks. Seda määrust ei kohaldata aga raskustes olevate ettevõtjate suhtes. Sellisteks ettevõtjateks ei loeta määruse kohaselt väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid (edaspidi VKEd), mis on eksisteerinud alla kolme aasta. Määruse rumeeniakeelses versioonis esines tõlkeviga ja kirjas oli, et raskustes olevateks ettevõtjateks ei loeta VKEsid, mis on eksisteerinud vähemalt kolm aastat. Rumeenia võttis 2020. aastal selle määruse alusel vastu abikava Covid-19 põhjustatud majanduskriisi leevendamiseks ning määras toetuse muu hulgas vastavalt 13 ja 18 aastat olemas olnud VKEdele On Air Media ja Different Media. 2021. aastal parandas komisjon määruse rumeeniakeelses tõlkes esinenud vea ja 2022. aastal nõudis Rumeenia nendelt ettevõtjatelt toetuse tagasi.

Rumeenia kohus küsis Euroopa Kohtult, kas parandusmäärusega parandatakse rumeeniakeelset määrust tagasiulatuvalt alates algse määruse jõustumisest või ainult edasiulatuvalt alates parandusmääruse jõustumisest. Euroopa Kohus tuletas meelde, et **liidu õigusaktid jõustuvad neis kindlaks määratud kuupäeval või selle puudumisel 20. päeval pärast avaldamist**. Kohtupraktikast tuleneb aga, et liidu materiaalõigusnorme tuleb õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtete tagamiseks tõlgendada nii, **et need on enne nende jõustumist tekkinud olukordade suhtes kohaldatavad üksnes siis, kui nende normide sõnastusest, eesmärgist või ülesehitusest nähtub selgelt, et neile tuleb selline mõju anda**. Euroopa Kohus järeldas, et kuna parandusmääruse esemest nähtub, et selle eesmärk on taastada määruse ühetaoline tõlgendamine kõigis keeleversioonides, siis tuleb parandusmäärust **tõlgendada nii, et sellega parandatakse rumeeniakeelset versiooni tagasiulatuvalt alates algse määruse jõustumise kuupäevast**.

Rumeenia kohtul tekkis ka küsimus, kas õiguspärase ootuse kaitse ja õiguskindluse põhimõtetega oleks kooskõlas sellise riigiabi tagasinõudmine. Euroopa Kohus tuletas kõigepealt meelde, et **õiguspärase ootuse põhimõttele tuginemise õigus eeldab, et liidu pädevad asutused on isikule andnud volitatud ja usaldusväärsetest allikatest täpseid, tingimusteta ja ühtelangevaid kinnitusi**. Seega selline liikmesriigi praktika, mis on vastuolus liidu konkreetsete õigusnormidega, ei saa luua õiguspärasest ootust isikule, kes saab selliselt tekkinud olukorrast kasu.

Käesolevas asjas aga ei põhinenud kaebajate usaldus selle vastu, et nad kuuluvad abi saajate hulka, mitte ainult Rumeenia ametiasutuste käitumisel, eelkõige Rumeenia abikaval ja selle alusel tehtud otsustel selle abi andmise kohta, vaid ka ELT-s avaldatud määruse rumeeniakeelse versiooni selgel, kuigi ekslikul tekstil. Kaebajatele ei saa ette heita, et nad ei kontrollinud määruse teisi keeleversioone, kuna rumeeniakeelne versioon ei tekitanud mingeid tõlgendamiskasutusi. Lisaks oli Rumeenia abikava **heaks kiitnud komisjon, mis võis tekitada õiguspärase ootuse, et selle kava alusel antud abi on seaduslik**. Seega leidis Euroopa Kohus, et praegusel juhul oleks õiguspärase ootuse kaitse ja õiguskindluse põhimõtetega vastuolus sellise riigiabi tagasinõudmine.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-80/24: Zwrotybankowe.pl (eelotsus – tarbija nõude loovutamine)

Euroopa Kohtu otsus, 9. oktoobril 2025

Poola äriühing Zwrotybankowe.pl esitas hagi PKO Bank Polski S.A. vastu, tuginedes tarbijaga sõlmitud nõude loovutamise lepingule, millega tarbija andis talle üle oma nõuded panga vastu. Loovutamislepingu kohaselt saab tarbija 50% pangalt sisse nõutud summast. Pank väitis, et teavitamiskohustuse rikkumisest tulenevat nõuet ei saa selle olemusest tulenevalt loovutada. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovis teada, kas direktiiviga 2008/48 (mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid) on vastuolus riigisisised õigusnormid, mis võimaldavad tarbijal loovutada kolmandale isikule, kes ei ole tarbija, nõude, mis tuleneb tarbijale antud õiguse rikkumisest. Teiseks, kas liikmesriigi kohus peab omal algatusel kontrollima loovutamislepingu tingimuste ebaõiglust.

Euroopa Kohus tugines kohtupraktikale, mis puudutab lennureisijate õigusi, ja järeldas analoogia alusel, et **tarbijakaitse kõrge taseme eesmärgiga on vastuolus selline direktiivi 2008/48 tõlgendus, mille kohaselt keelatakse tarbijatele sellest direktiivist tulenevate õiguste loovutamine**. Sellise loovutamise saavad tarbijad kaitsta oma õigusi, vältides raskusi ja kulusid. Seega **kõnealused õigusnormid ei ole direktiiviga vastuolus**.

Seoses teise küsimusega selgitas Euroopa Kohus, et liikmesriigi kohtud peavad omal algatusel kontrollima ebaõiglasi tingimusi tarbija ja krediidiandja vahelises lepingus. Antud juhul ei puudutanud vaidlus aga loovutamislepingut, vaid tarbija nõuet temaga krediidilepingu sõlminud panga vastu. Euroopa Kohus leidis, et **liikmesriigi kohus, kes lahendab vaidlust kahe ettevõtja vahel, ei pea kontrollima omal algatusel tarbijaga sõlmitud nõude loovutamise lepingu tingimuste ebaõiglust, kui vaidlus puudutab üksnes tarbija nõuet krediidiandja vastu**. Vastasel juhul võiks tarbija jääda ilma loovutamisest saadavast kasust, ilma et tal oleks olnud võimalus kohtumenetluses osaleda.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-682/23: E.B. (eelotsus – kohtualluvuse kokkuleppe kehtivus nõude loovutamise korral)

Euroopa Kohtu otsus, 23. oktoobril 2025

Rumeenia õiguse alusel asutatud ettevõtja E. S.A. (edaspidi ka *nõude algne võlausaldaja*) sõlmis Poola õiguse alusel asutatud ettevõtjaga K.P. (edaspidi ka *nõude võlgnik*) alltöövõtulepingu, mis sisaldas kohtualluvuse kokkulepet, mille kohaselt kõik vaidlused lahendatakse lepingupoole registrijärgse asukoha kohtus. E. S.A. leidis, et K.P. ei täitnud lepingut, ja loovutas sellest tuleneva üle 3,2 miljoni euro suuruse kahjunõude Poola õiguse alusel asutatud äriühingule E.B. (edaspidi ka

kolmas isik). E.B. esitas nõude sissenõudmiseks hagi Rumeenia kohtule. K.P. väitis, et Rumeenia kohtul puudub pädevus, kuna E.B kui lepingu suhtes kolmas isik ei saa sellele kohtualluvuse kokkuleppele tugineda. Rumeenia kohus küsis Euroopa Kohtult, kas määrust nr 1215/2012 (Brüsseli Ia määrus) tuleb tõlgendada nii, et kolmas isik, kes omandab lepingu täitmata jätmise tõttu esitatud kahju hüvitamise nõude, võib tugineda selles lepingus olevale kohtualluvuse kokkuleppele nõude võlgniku vastu, kui viimane ei ole sellega nõus.

Euroopa Kohus selgitas, et määruse kohtualluvuse kokkulepet puudutavaid sätteid tuleb tõlgendada seal sätestatud tingimuste osas kitsalt ja seega võiks järeldada, et lepingus sisalduv kohtualluvuse kokkulepe saab põhimõtteliselt mõjutada üksnes suhteid nende poolte vahel, kes selle lepingu sõlmimisega nõustusid. **Samas praegusel juhul peab ka lepingu suhtes kolmas isik saama tugineda sellele kokkuleppele nõude võlgniku vastu samadel tingimustel kui need, millele nõude võlgnik saaks tema vastu tugineda, kui kolmandale isikule on üle läinud nõude algse võlausaldaja kõik sellest lepingust tulenevad õigused ja kohustused, hoolimata sellest, et nõude võlgnik sellega ei nõustu.** Vastasel juhul antaks nõude võlgnikule rohkem õigusi, kui tal oli enne nõude loovutamist, sest ta võiks pärast loovutamist otsustada, et ta ei ole enam seotud sõlmitud kohtualluvuse kokkuleppega.

Kohtuasjas aga ei läinud kolmandale isikule üle kõik asjaomasest alltöövõtulepingust nõude algsele võlausaldajale tulenenud õigused ja kohustused, vaid ainult vaidlusalune hüvitisnõue. Euroopa Kohus leidis, et ka sellisel juhul, kui riigisiseses õiguses on ette nähtud, et nõude loovutamisel läheb üle ka õigus tugineda selles lepingus sisalduvale kohtualluvuse kokkuleppele, **peab nõude võlgnik jääma põhimõtteliselt selle kokkuleppega seotuks.** Siiski ei tohi nõude võlgnik sattuda nõude loovutamise tõttu halvemasse olukorda, mistõttu tuleb seda tingimust tõlgendada nii, et **välditakse olukorda, kus nõude võlgnikku võidakse kaevata muudesse kohtutesse kui need, kuhu nõude algne võlausaldaja oleks võinud selle kokkuleppe alusel pöörduda.** Euroopa Kohus lisas, et vastavalt privaatautonomia põhimõttele võivad lepingu esialgsed pooled kohe alguses sõnaselgelt kokku leppida, et lepingus ette nähtud kohtualluvuse tingimustele ei saa nende vastu tugineda juhul, kui lepingust tulenev nõue loovutatakse kolmandale isikule.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-500/24: Grupo Massimo Dutti (eelotsus – kauba tolliväärtus)

Euroopa Kohtu otsus, 30. oktoobril 2025

Massimo Dutti on äriühing, kes turustab moekaupu. Need kaubad on toodetud Aasia riikides ja tootjad müüvad need äriühingule ITX, kes asub Šveitsis (esmane müük), misjärel müüb ITX need edasi Massimo Duttile (teine müük). Pärast teist müüki veetakse kaup otse tootjariikidest Hispaaniasse. Enamik neist kaupadest lubatakse vabasse ringlusse, ülejäänud osa kaubast suunatakse tolliladustamisprotseduurile. Vabasse ringlusse lubatud kaup turustatakse liidus või eksporditakse kolmandatesse riikidesse. Massimo Dutti deklareeris 2014. ja 2015. aasta kohta tolliväärtusena hinna, millega toimus esmane müük. Maksuhaldur leidis, et aluseks tuleb võtta teise müügitehingu väärtus. Massimo Dutti esitas maksuhalduri otsuse peale kaebuse, mis jõudis Hispaania kõrgeimasse

kohtusse, kes esitas Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovis teada, kas „eksport liidu tolliterritooriumile“ tähendab pelgalt kauba füüsilist toomist liitu või peab olema tõendatud, et kaup oli mõeldud liidu turul turustamiseks.

Euroopa Kohus meenutas, et tolliväärtus peab vastama imporditud kauba tegelikule majanduslikule väärtusele, mis määratakse tehinguväärtuse meetodil. See on hind, mida tegelikult makstakse kauba ekspordiks liidu tolliterritooriumile. Seega peab müügitehingu toimumise hetke seisuga olema tõendatud, et kolmanda riigi päritolu kaup on lähetatud liidu tolliterritooriumil olevasse sihtkohta. Euroopa Kohtu sõnul, kui deklareeritakse hind, mis tuleneb viimasele müügitehingule eelnenud müügitehingust, tuleb tõendada, et müük on sõlmitud ekspordiks liidu tolliterritooriumile. See ei ole tõendatud, kui esmase müügi hetkel oli teada vaid kauba füüsiline toomine liitu, kuid mitte selle lõplik turustamise koht.

Seega leidis Euroopa Kohus, et **olukorras, kus kaupa on enne liidu tolliterritooriumile toomist müüdnud kaks korda, ei saa esmast müügitehingut lugeda ekspordiks liitu, kui selle hetkel oli teada vaid kauba toomine liidu territooriumile, kuid mitte selle lõpliku turustamise koht.** Teisisõnu peab Massimo Dutti lähtuma teise müügi väärtusest, mis viis kauba tegelikult liitu importimiseni.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

Tegemist on mitteametliku kokkuvõttega EL õiguse büroo valitud kohtulahenditest. EL Kohtu otsuste ja kohtujuristi ettepanekute terviktekstidega saab tutvuda EL Kohtu koduleheküljel või EUR-Lex andmebaasis (viited lisatud).